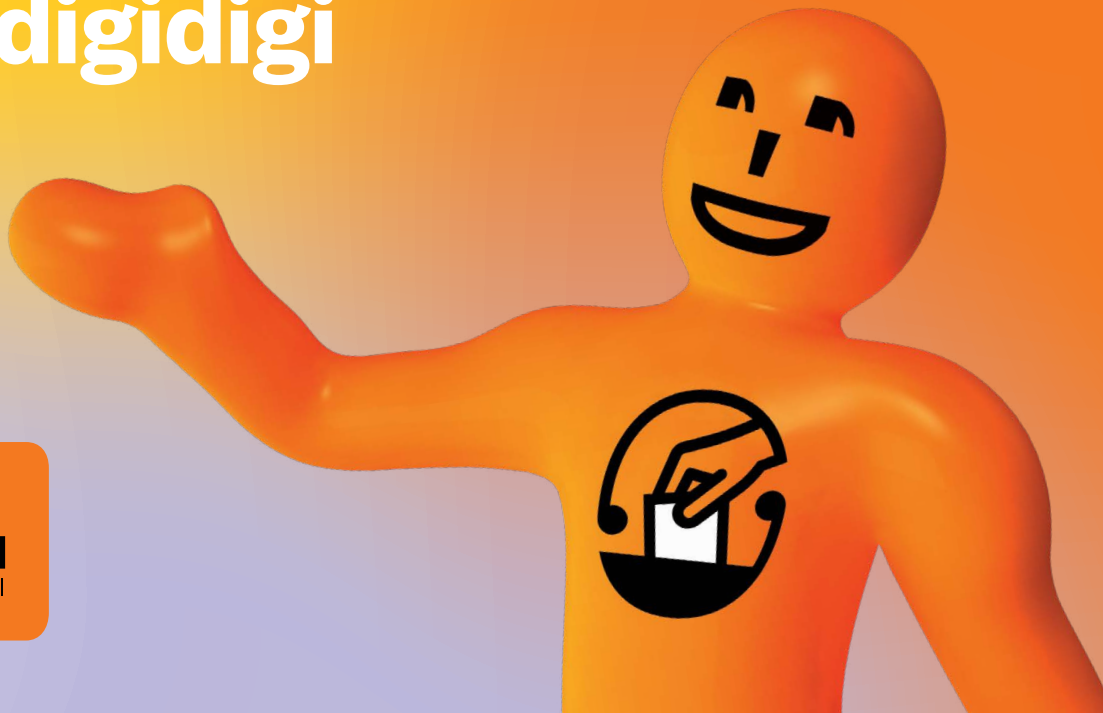

Mo vakalewena na fomu ni vola yaca vakarautaki me rawa ni ko veidigidigi

**ELECTORAL
COMMISSION**
TE KAITIAKI TAKE KŌWHIRI

ROE47 A4 Fijian 04/2026

A cava nai naki ni vakalewe fomu ni veidigidigi?

Ke o sa vakadeitaki mo veidigidigi, sa tu vei iko na dodonu mo vakaitavi ena veidigidigi levu, veidigidigi ena vanua ko vakaitikotiko kina kei na nomu digidigi ki na dua nai vakatutu raraba. Na veidigidigi e dua na gaunisala e rawa niko digitaka kina edua e vakaidabedabe ena Palimedi se na matanitu o vakabauta e na rawa ni valataka so na ka o gadreva me na veisau.

Mo vakalewena na fomu me na vakadeitaki kina na nomu veidigitaki ena gauna ni veidigidigi.

O cei e rawa ni vakalewena na fomu ni veidigidigi?

Sa dodonu mo vakalewe fomu kevaka ko:

- sa yabaki 18 se sivia ka ko
- lewe ni vanua of Niu Siladi se vakaitikotiko (resident) kina baleta na veidigidigi, qai
- bau vula 12 se sivia nomu tiko tudei e Niu Siladi ena nomu bula.

O wili mo vakaitikotiko baleta na veidigidigi ke o vakatarai vakalawa mo tiko e Niu Siladi qai sega ni lavaki na gauna mo biuvanua kina. Qo e okati talega kina e dua ka tiko vua nai vola tara ka vakatokai me lewenivanua.

Ke o lewei Ositerelia, Niue, Tokelau se Yatu Kuka, e rawa ni ko volayaca ke sa vula 12 se sivia nomu tiko tudei e Niu Siladi.

Ke iko vakaitikotiko mai valagi iko rawa ni vakaitavi na vei digidigi kevaka:

- sa yabaki 18 se sivia ka ko
- ko sa vakaitikotiko e Niu Siladi ena loma ni dua taucoko na gauna ka rauta ni dua na yabaki
- o: lewe ni vanua of Niu Siladi vakaitikotiko e Niu Siladi ena dua na gauna ena yabaki 3 sa sivi, SE vakaitikotiko baleta na veidigidigi qai tiko e Niu Siladi ena loma ni vula 12 sa sivi.

Rawa ni ko kerea mo volayaca ni ko sa yabaki 17.

O sa na veidigidigi ena gauna ko sa yabaki 18 kina ka ni sa tu oti na yacamu ena fomu vakaleweni taumada.

Na nomu vakalewe fomu ni yaca kevaka ko kai Maori

Ke qo na matai ni gauna mo vakaitavi kina e na veidigidigi oqo vata kei ke iko kawa ni taba tamata ni kai Maori, e soli tu vei iko na galala mo digitaka na vanua me na curu kina na yacamu: na general roll se kina Maori roll.

Nomu lewā qori ena macala kina:

- nomu wasewase ni veidigidigi
- o cei so e tu me digitaki.

Ke sa mani iko vaka curuma oti na yacamu, e soli tu vei iko na galala mo na veisau taka na vanua o vaka curuma kina na yacamu, ena gauna cava ga o gadreva kina, vakavo ga ke:

- ena vulatolu ni bera na veidigidigi levu se veidigidigi ni koro e yaco ena veiyabaki tolu
- vakavuna mo na toki kina vanua e caka tiko kina na veidigidigi ni Sebera e dua na veidigidigi ena loma ni palimedi e na gauna e veiliutaki tiko kina na matanitu oqo.

Na cava nai balebale ni vanua o digitaka me na volai kina na yacamu ena gauna ni vei digi?

Ena veidigidigi levu, ke iko sa mani digitaka mo na veidigidigi kina veidigidigi vaka vanua, e dodonu mo na digitaka e dua e duri ena vei digidigi vaka vanua. Kevaka ko a vakalewena mo veidigidigi enai vola tudei ni veidigidigi vei ira na Maori, ko na digitaka e dua ka tu mai ena dabedabe nodra na Maori. Iko rawa ni digitaka talega na soqosoqo e tiko e na veidigidigi vaka lewe vanua, e sega ni na vakatau kina vanua e volai tiko kina na yacamu.

Ena vakatau na nomu veidigitaki ena veidigidigi vakaitikotiko mai na fomu ko vakalewena. Kevaka ko a vakalewena nai vola tudei ni veidigidigi vei ira na Maori, ka laurai ni nomu tikotiko ni veidigidigi me Maori, ko sa na digitaka e dua na mata vakaturi ka okati ni Maori. Ke iko sa digitaka mo na vakai tavi ena vei digidigi vaka vanua, e dodonu mo na digitaki ira ga na tamata era duri kina vakai tutu vaka vanua.

Nomu nuiqawaqawa baleta nomu bula?

Kevaka ko nuiqawaqawa taka na veika baleti iko se na nomu matavuvale, sa na rawa ni ko kerea me vakacurumi na yacamu enai vola tudei ni veidigidigi ka sega ni dau yabaki. E na maroro vinaka nai tukutuku baleti iko ka na sega ni vakaraitaki vua e dua tale. Ke o volai ena lisi sega ni tabaki, kemu itukutuku ena sega ni volai ena lisi tabaki, ena sega tale ga ni rawa mo veisautaki ena veilawa (online) na kemu itukutuku.

Ni ko na veidigidigi, o na vakalewena tale ga e dua na fomu me salavata kei nomu ivola ni veidigidigi me vakadeitaki kina nomu wasewase ni veidigidigi. Gole ki **vote.nz** se qiri **0800 36 76 56** baleta na veitukutuku tale eso kei na vola kerekere ni fomu me vakaleweni.

Au na vakalewe fomu vakacava?

E rawarawa sara na vakaleweni ni fomu kei na volai ni veitukutuku tale eso baleti iko. Sa rawa ni ko:

- volayaca ena veilawa (online) ena **vote.nz** ni vakayagataki nomu laiseni ni draiva ni Niu Siladi, pasipote ni Niu Siladi se na sala ni vakadinadina na RealMe
- qiria wale na **0800 36 76 56** mo kerea me vakau vei iko na fomu ni volayaca.

Nio sa vakalewe fomu oti, sainitaka qai vakauta mai. Ena gauna ko sa vakalewena oti kina na fomu ni veidigidigi sa na vakacurumi na yacamu enai vola tudei ka volai kina na yacadra na dau veidigitaki. Na 'electoral roll' e volai kece kina na yacadra na vakatarai mera veidigidigi. Me na tiko na yacamu enai vola tudei ka volai kina na yacadra na dau veidigitaki. Mo na dau tukuna yani na veika baleti iko ena gauna ko toki ki na dua tale na vale se i tikotiko.

Qarauna me tiko vei keitou nomu imeli kei na naba ni talevoni me keitou tukutuku yani baleta na volayaca kei na veidigidigi.

Ni ko volayaca vakadua se veisautaka na kemu itukutuku, keitau na taro yani ena meli se imeli se donu na kemu itukutuku.

Ko gadreva na veivuke ena vakaleweni ni fomu?

E soli talega vei iko na galala mo na taroga e dua na tamata e nomui tokani se dua ena loma ni nomu matavuvale me na vukei iko mo na vaka lewena kina na nomu fomu ni veidigidigi se mona vaka cavara kina na le ni nomu form.

Mo sainitaka na fomu sa vakaleweni.

Kevaka ko kila e dua ka na dredre veikoya me vakalewena na fomu baleta na tuvaki malumalumu ni vakasama se tiki ni yago, sa na rawa ni ko vukei koya ena vakaleweni ni nona fomu.

Ko gadreva tale beka eso nai kuri ni tukutuku?

Nai kuri ni tukutuku me baleta na vakaleweni ni fomu ni veidigidigi kei na veidigitaki:

- mo raica **vote.nz**
- qiri **0800 36 76 56**

Na tukutuku vakaraotaki oqo me baleta na vakalewe fomu ni veidigidigi kei na tuvatuva ni veidigidigi era volai talega ena matua vosa ni veivanua kei na vatavata biau livaliva eso ena **vote.nz**

**ELECTORAL
COMMISSION**
TE KAITIAKI TAKE KŌWHIRI